

SUZANNE BOREL-MAISONNY NIE ŻYJE

7 maja 1995 roku w wieku 95 lat zmarła **Suzanne Borel-Maisonny**, pionier logopedii we Francji, honorowy członek Polskiego Komitetu Audiofonologii. Od 1927 roku aktywna na polu badań, diagnozy i rehabilitacji osób z zaburzeniami mowy, twórczyni wielu metod, które na stałe weszły do praktyki francuskiej logopedii. Przed siedemdziesięciu laty znany specjalista w dziedzinie operowania rozszczepów podniebienia dr Veau zaproponował jej pracę w zakresie poprawy jakości głosu i artykulacji dzieci operowanych z powodu rozszczepu. Studiowała fonetykę pod kierunkiem ks. prof. Rousselota. Od początku swej zawodowej kariery

dała się poznać jako zaangażowany, pełen pasji badacz. Zawsze zainteresowana najnowszymi rozwiązaniami technicznymi, umiała odpowiednio organizować wielospecjalistyczne zespoły do pracy w zakresie reedukacji dzieci i młodzieży z różnymi rodzajami trudności w porozumiewaniu się. Zainteresowania miała bardzo szerokie, a dawała im wyraz w licznych publikowanych przez siebie pracach. Poświęcone były one zarówno opóźnionemu rozwojowi mowy, jak i dysleksji oraz dysgrafii, zaburzeniom głosu, słuchu, afazji rozwojowej. Pilnie śledziła i podobnie jak polska koleżanka w zawodzie — prof. Aleksandra Mitrinowicz-Modrzejewska — czerpała inspiracje z prac tak wybitnych w tych dziedzinach badaczy, jak Husson, Bourgignol, Heuyer, Vallancien i inni. W 1963 r. założyła i do końca swych dni była naczelnym redaktorem czasopisma „Rééducation orthophonique”. Powołała też fundację swego imienia i założyła bibliotekę ortofoniczną, z której korzystało wiele zainteresowanych problematyką mowy, słuchu, głosu oraz ich zaburzeń. W uznaniu zasług i wieloletniej aktywności na polu klinicznym i w kształceniu specjalistów odznaczona została państwowymi nagrodami i medalami. Stanowiła żywy symbol szybko rozwijającej się specjalności, nieustrudzenie walcząc przez całe życie o jej wysoki prestiż społeczny. Ze zdaniem Suzanne Borel-Maisonny liczyli się znani profesorowie medycyny nie tylko we Francji, ale w całej Europie.

Pierwszy ośrodek logopedyczny działający pod jej kierunkiem powstał w Paryżu w Szpitalu Saint Vincent-de Paul w 1927 r. i tam kształciły się kadry przyszłych logopedów, zanim powstały trzyletnie studia logopedyczne we Francji, lokalizowane w większych miastach na wydziałach medycznych poszczególnych uniwersytetów. Przed trzydziestu laty, gdy powstało Międzynarodowe Biuro Audiofonologii (BIAP), Suzanne Borel-Maisonny włączyła się aktywnie w jego działalność i występowała bardzo często z różnymi referatami, podobnie jak w ramach innych kongresów międzynarodowych. Później, gdy ze względu na zaawansowany wiek nie mogła już brać w nich czynnego udziału, komitety organizacyjne tych zjazdów obierały ją na honorową przewodniczącą. Cieszyła się wielkim autorytetem we wszystkich krajach europejskich, pozostając przez całe życie osobą skromną, odznaczającą się bardzo pogodnym usposobieniem i dużym poczuciem humoru. Nawet wtedy, gdy siły ją opuszczały, zdobywała się na żartobliwy stosunek do swych dolegliwości i pozostawała w swym mieszkaniu przy rue de l'Arrivée 10, obok dworca Montparnasse w Paryżu, do dyspozycji tych wszystkich, którzy pragnęli korzystać z jej rad i konsultacji.

Gdy w 1966 r. odbyłem w jej Ośrodku w Szpitalu Saint Vincent-de Paul staż, była jeszcze w pełni sił twórczych, odznaczając się nieustrudzoną żywotnością w codziennej pracy, realizowanej w kilku placówkach leczniczych. Miałem okazję brać udział w prowadzonych przez nią zajęciach z zastosowaniem metody Bon Départ i poznałem wiele innych osób z nią stale współpracujących. Z rzadko spotykaną cierpliwością nawiązywała kontakt z dziećmi oraz ich rodzicami, wykorzystywała własnego pomysłu materiały ilustracyjne. Sama zresztą dobrze rysowała i w swych artykułach zamieszczała własnego autorstwa rysunki wyjaśniające prezentowane tam poglądy. Stworzyła dość rozbudowaną baterię testów własnego autorstwa, które są powszechnie stosowane w krajach z językiem francuskim. Jej książki były tłumaczone na obce języki i przyjeżdżało do niej wielu logopedów z całego świata, pragnąc skorzystać z osiągnięć i doświadczenia Suzanne Borel-Maisonny.

W 1989 r. Polski Komitet Audiofonologii przyznał jej honorowe członkostwo w uznaniu zasług w skali światowej położonych dla rozwoju logopedii i między-

narodowej współpracy na tym polu. Zawsze dopytywała się o to, co się w naszym kraju dzieje w tej dziedzinie. W 1970 r. dzięki jej poparciu jedna z logopedów francuskich — Odille Chavoix-Knysz — uzyskała kilkumiesięczne stypendium, aby bliżej zapoznać się z osiągnięciami polskiej logopedii. W 1967 r. Suzanne Borel-Maisonny odwiedziła nasz kraj przy okazji V Kongresu Światowej Federacji Głuchych w Warszawie.

Ci, którzy ją znali, będą jeszcze długo wspominać niepozorną postać z pochyloną głową i dobrotliwym uśmiechem nacechowanym wyrozumiałością, zawsze życzliwą dla innych. Niemal do końca swego życia zachowała bystrość umysłu i pogodę ducha. Aktywność przejawianą w codziennej pracy na rzecz małych pacjentów umiała łączyć z pasją badacza i nauczyciela. Taką pozostanie w naszej pamięci.

Tadeusz Gałkowski
Uniwersytet Warszawski